

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN YAŞLILARA YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ*

Hande ŞAHİN**

Yurdağül ERDEM***

ÖZ

Bu araştırma, Hemşirelik öğrencilerinin yaşlılara yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla planlanmıştır. Tanımlayıcı tipte olan bu araştırma, 2015-2016 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören toplam 321 birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin elde edilmesinde anket formu ve UCLA Yaşlı Tutumu Ölçeği kullanılmıştır. Sonuçların değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, Kruskal Wallis, Mann Whitney istatistik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin cinsiyeti ve sınıfı ile ölçek toplam puanı arasında anlamlı ilişkiler belirlenirken, en uzun süre yaşanan yer, evde kendisi ile birlikte bir yaşlının yaşama durumu, büyükanne-büyükbabanın yaşama yeri, daha önceden huzurevi ziyaretinde bulunma durumu ile ölçek toplam puanı arasında anlamlı ilişkiler belirlenmemiştir.

Anahtar Sözcükler: Hemşirelik Öğrencisi, Yaşlı, Yaşlı Tutumu, UCLA Yaşlı Tutumu Ölçeği

---

* Makalenin Geliş Tarihi: 08.09.2016 Kabul Tarihi:31.12.2016

** Doç.Dr. Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü,
hande_k1979@yahoo.com

*** Prof.Dr. Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü,
erdemyurd@gmail.com

DETERMINING THE ATTITUDES OF NURSING STUDENTS TOWARD THE ELDERLY

ABSTRACT

This study was planned to determine the attitudes of nursing students toward the elderly. The descriptive study was conducted with 321 first, second, third and fourth year students attending Kırıkkale University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department in the fall semester of the 2015-2016 academic year. The questionnaire form and the UCLA Geriatrics Attitudes Scale were employed in the collection of the data. Descriptive statistics, the Kruskal-Wallis test and the Mann-Whitney U test were used in statistical analysis. The study results revealed that the students' gender and year at university were significantly related to the scale total score. In addition, there was no significant relationship of the scale total score with the place of longest residence, sharing a house with an elderly, the grandparents' place of residence and prior visit to a nursing home.

Keywords: Nursing Student, Elderly, Attitude Toward The Elderly, UCLA Geriatrics Attitudes Scale

GİRİŞ

Sağlıktaki teknolojik ve bilimsel ilerlemeler, tanı ve tedavi yöntemlerinde ilerleyen uygulamalar, koruyucu sağlık hizmetlerindeki gelişmeler ile sağlıktaki yaşam kalitesi iyileşmekte olup bununla birlikte yaşlı nüfus oranı giderek artmaktadır (Ünsar vd., 2015). Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre ülkemizde 65 yaş ve üzeri nüfus oranı 2015 yılında %8.2 iken, nüfus projeksiyonlarına göre bu oranın 2023 yılında %10.2'ye, 2050 yılında %20.8'e, 2075 yılında ise %27.7'ye yükseleceği öngörülmektedir (TUIK, 2016).

Yaşlılık bireyin kalıtımla getirdiği özelliklere, beslenmesine, çevre koşullarına ve kültürel çabalara göre erken ya da geç, sorunlu ya da az sorunlu olur (Arpacı vd., 2015). Yaşlılık bütün yaşamsal faaliyetlerde, üretkenlikte, kendine yetmede ve bağımsızlıkta azalmaların meydana geldiği bir dönem olarak düşünülmektedir. "Nüfusun yaşlanması" olarak tanımlanan bu değişimin sonuçları her toplumda farklı şekillerde görülmektedir. Toplumun sosyodemografik yapısı, değişik inanç-tutum ve davranışları, toplumda yaşayanların yaşlılığı algılayış şekilleri yaşlılara verilen hizmetlere yansımakta ve çeşitli sorunlara yol açmaktadır (Yılmaz ve Özkan, 2010).

Yaşlı bireyler genelde etkin faaliyetlerde bulunmamaları ve yaşla birlikte çoğalan gerek bedensel, gerekse psiko-sosyal bir takım sorunlar nedeniyle birlikte ilişkilerini sürdürdükleri toplum tarafından bağımlı bir grup olarak görülmektedir (Gething vd., 2004). Toplumun, yaşlı bireylere ilişkin tutum

ve davranışları kadar sağlık alanında çalışanların da yaşlılığa ilişkin tutum ve davranışları da önem taşımaktadır. Çünkü insanların yaşadıkları yılların artması, kronik hastalıkların sıklığı ve sağlık servislerine erişimin fazlalaşması ile birlikte bu hizmetlerin yaşlılar tarafından kullanımını artmıştır. Bu hizmetlerin kullanımındaki artışa bağlı olarak da sağlık çalışanları yaşlılarla bire bir etkileşim halinde olmaktadır (McKinlay ve Cowan, 2006).

Sağlık çalışanlarının yaşlılara karşı gösterdikleri olumsuz değer, inanç, davranış ve tutumları yaşlı bireylere verilen hizmetin kalitesine de yansımaktadır. Bu nedenle ilgili sağlık çalışanının yaşlılara karşı dikkatini ve farkındalıklarını artırmak, onlara karşı geliştirecekleri tutumların pozitif yönde olmasına ilişkin çabalamak son derece önemlidir. (Ünal vd., 2012). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin yaşlılara yönelik tutumlarını araştıran çalışmalarda öğrencilerin yaşlılara karşı genellikle olumlu tutumlarının olduğunu (Burbank vd., 2006; Hweidi ve Al-Obeisat, 2006; Lee, 2014; McKinlay ve Cowan, 2003; Wang vd., 2009) belirten çalışmalar bulunurken, negatif tutumlarının olduğu (Aud vd., 2006; Happell ve Broker, 2001) belirten çalışmalar da bulunmaktadır. Yaşlı bakımı disiplinler arası bir çalışmayı gerektirmekte olup, hemşireler bu ekipte önemli bir yere sahiptir. Günümüzün hemşirelik öğrencileri önümüzdeki yılların sağlık çalışanı olduğu için yaşlılara karşı tutumlarının olumlu olması verecekleri hizmetin kalitesinde de etkili olacaktır (Adıbelli vd., 2013). Bu nedenle bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin yaşlılığa ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

YÖNTEM

Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin yaşlılara yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla planlanan bu çalışmanın evrenini 2015-2016 Eğitim-Öğretim Yılı'nda Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılmayı kabul eden toplam 321 öğrenci örneklem grubunu oluşturmuştur.

Verilerin Toplanması

Çalışmada, anket tekniğinden yararlanılmıştır. Anket formu 2 kısımdan oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik (yaş, cinsiyet, sınıf, en uzun süre yaşanan yer, yaşlı ile birlikte yaşama durumu, büyükanne-büyükbabanın yaşam yeri, daha önce huzur evini ziyaret etme durumu) sorulara yer verilirken, ikinci bölümde ise; "UCLA Geriatrik Tutum Ölçeği"nden yararlanılmıştır.

UCLA Geriatrik Tutum Ölçeği: Ölçek, Reuben ve arkadaşları (1998) tarafından geliştirilmiş olup, Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Şahin ve arkadaşları (2012) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, 5 alt boyutlu olup, beşli likert tipte hazırlanmıştır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 70'dir. Puanın artması tutumun olumlu olduğunu göstermektedir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin değerlendirilmesi SPSS 23 programı ile yapılmış ve %95 güven düzeyi ile çalışılmıştır. Çalışmada normallik testi sonucuna ölçeğin ve boyutlarının normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. Bu nedenle analizlerde parametrik olmayan test tekniklerinden Spearman korelasyon, Mann Whitney, Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır.

Araştırmanın Etik Boyutu

Çalışmanın etik uygunluğu için 16.03.2016 tarihli ve 3 sayılı Kırıkkale Üniversitesi Etik Kurulu onayı alınmıştır. Ayrıca ölçeklerin çalışmada kullanılabilmesi için yazarlardan yazılı izin alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin bireysel özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların bireysel özelliklerine göre dağılımı

		n	%
Cinsiyet	Kız	263	81,9
	Erkek	58	18,1
Sınıf	1	86	26,8
	2	80	24,9
	3	95	29,6
	4 ve üstü	60	18,7
En uzun süreyle yaşadığınız yer	Köy	14	4,4
	Kasaba	14	4,4
	İlce	84	26,1
	İl	209	65,1
Evinizde sizinle birlikte yaşayan yaşlılarınız (büyükanne-büyükbaba) var mı?	Evet	53	16,5
	Hayır	268	83,5
Büyükanne-büyükbabanızın yaşam yerlerini belirtiniz.	Kendi Evinde Eşi İle Birlikte	106	39,6
	Kendi Evinde Yalnız	54	20,1
	Kendi Evinde Çocuklarıyla Birlikte	40	14,9
	Diğer Çocuklarının Evinde Çocuklarıyla Birlikte	25	9,3
	Huzurevi	12	4,5
	Ölü	31	11,6
Daha önceden hiç huzurevinde yaşlı ziyaretinde buldunuz mu?	Evet	72	22,4
	Hayır	249	77,6

Hemşirelik öğrencilerinin yaşlılara yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmaya katılan 321 öğrencinin %81,9'u kız, %29,6'sı 3.sınıf öğrencisi, %65,1'i en uzun süre ilde yaşamış, %83,5'inin evinde kendisi ile birlikte yaşayan bir yaşlı bulunmamakta, %39,6'sının büyükanne-büyükbabasının kendi evinde eşi ile birlikte yaşamakta ve %77,6'sı daha önce hiç huzurevinde yaşlı ziyaretinde bulunmamıştır (Tablo 1).

Tablo 2. Katılımcıların "UCLA Geriatrik Tutum Ölçeği" maddelerine verdikleri cevaplara göre dağılımı

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Ort.	ss
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yaşlı insanların çoğunluğu onlarla birlikte olunmasından memnun olurlar.	14	4,4	15	4,7	15	4,7	143	44,5	134	41,7	4,15	1,01
Hükümet ve Sosyal Güvenlik Kurumu, kaynaklarını yaşlı hizmetlerinden daha çok çocuk sağlığı hizmetlerine ayırmaktadır.	30	9,3	112	34,9	110	34,3	43	13,4	26	8,1	2,76	1,06
Seçme şansım olsaydı, yaşlı hastalardan daha genç hastalara bakmayı tercih ederdim	67	20,9	132	41,1	65	20,2	36	11,2	21	6,5	2,41	1,13
Yaşlılarının bakımını sağlamak toplumun sorumluluğudur.	14	4,4	17	5,3	25	7,8	135	42,1	130	40,5	4,09	1,04
Yaşlılara sunulan tıbbi hizmetler için çok fazla personel ve maddi kaynak kullanılmaktadır	25	7,8	76	23,7	102	31,8	77	24,0	41	12,8	3,10	1,14
İnsanlar yaşlandıkça kafaları daha çok karışır ve hayatlarını daha zor düzenlerler.	16	5,0	39	12,1	41	12,8	147	45,8	78	24,3	3,72	1,11

Yaşlı hastalar, genç hastalara kıyasla kendilerine verdiğim tıbbi hizmetleri daha çok takdir etme eğilimi göstermektedirler.	14	4,4	29	9,0	49	15,3	147	45,8	82	25,5	3,79	1,06
Yaşlı hastalardan tıbbi öykü almak çoğunlukla büyük bir sıkıntıdır	17	5,3	72	22,4	117	36,4	91	28,3	24	7,5	3,10	1,01
Genç hastalarımla kıyaslandığında yaşlı hastalarıma karşı daha çok özen ve anlayış gösteririm.	28	8,7	54	16,8	51	15,9	111	34,6	77	24,0	3,48	1,26
Genel olarak yaşlı insanların topluma fazla katkısı yoktur.	91	28,3	131	40,8	52	16,2	32	10,0	15	4,7	2,22	1,11
Kronik hastalığı olan yaşlı hastaların tedavileri ümit verici değildir.	69	21,5	119	37,1	81	25,2	32	10,0	20	6,2	2,42	1,12
Yaşlı insanlar, kendi sağlık hizmetlerine ödeme yapma konusunda sisteme adil bir şekilde katkıda bulunmazlar	56	17,4	122	38,0	89	27,7	33	10,3	21	6,5	2,50	1,10
Genel olarak, yaşlılar modern topluma ayak uydurmakta oldukça yavaştır.	23	7,2	83	25,9	99	30,8	91	28,3	25	7,8	3,04	1,07
Yaşlı insanların geçmişten edindikleri deneyimleri dinlemek ilginçtir.	16	5,0	19	5,9	32	10,0	149	46,4	105	32,7	3,96	1,06

Araştırmaya alınan hemşirelik öğrencilerinin UCLA Geriatrik Tutum Ölçeği maddelerinden en fazla katılım gösterdikleri ifadeler sırasıyla; “Yaşlı insanların çoğunluğu onlarla birlikte olunmasından memnun olurlar”, “Yaşlılarının bakımını sağlamak toplumun sorumluluğudur” ve “Yaşlı insanların geçmişten edindikleri deneyimleri dinlemek ilginçtir” ifadeleri olmuştur.

Araştırmaya alınanların yaşlılara yönelik tutumlarının bireysel özelliklerine göre karşılaştırılması Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların yaşlılara yönelik tutumlarının bireysel özelliklerine göre karşılaştırılması

Değişken	Grup	n	Sıra Ort.	U / X2	p
Cinsiyet	Kız	263	154,95	6035,5	,013*
	Erkek	58	188,44		
Sınıf	1	86	199,27	27,829	,000*
	2	80	169,66		
	3	95	139,56		
	4 ve üstü	60	128,55		
En Uzun Süre Yaşanan Yer	Köy - Kasaba	28	197,43	4,791	0,091
	İlçe	84	159,36		
	İl	209	156,78		
Evde Kendisi İle Birlikte Yaşayan Yaşlı Olma Durumu	Evet	53	154,79	6773	0,593
	Hayır	268	162,23		
Büyükanne-Büyükbabasının Yaşam Yeri	Kendi Evinde Eşi İle Birlikte	108	140,78	4,43	0,489
	Kendi Evinde Yalnız	63	128,71		
	Kendi Evinde Çocuklarıyla Birlikte	45	149,32		
	Diğer Çocuklarının Evinde Çocuklarıyla Birlikte	25	156,84		
	Huzurevi	12	171,58		
	Ölü	31	143,81		
Daha Önceden Hiç Huzurevinde Yaşlı Ziyaretinde Bulunma Durumu	Evet	72	171,42	8214	0,279
	Hayır	249	157,99		

Tablo 3'e göre; öğrencilerin cinsiyeti ve sınıfı ile ölçek toplam puanı arasında anlamlı ilişkiler belirlenirken ($p < 0.05$), en uzun süre yaşanan yer, evde kendisi ile birlikte bir yaşlının yaşama durumu, büyükanne-büyükbabanın yaşama yeri, daha önceden huzurevi ziyaretinde bulunma durumu ile ölçek toplam puanı arasında anlamlı ilişkiler belirlenmemiştir ($p > 0.05$).

TARTIŞMA

Yaşlı nüfusundaki artış, sağlık sisteminin temel sorunlarından biridir. Yaşlılık döneminde kronik hastalık ve bağımlılığın artmasından dolayı, yaşlıların sağlık kaynaklarını daha fazla oranda kullanmaları beklenmektedir. Bununla birlikte sağlık çalışanlarının da en fazla karşılaşacağı ve hizmet vereceği grup yaşlılar olacaktır (Özbek Yazıcı vd., 2015). Sağlık personelinin, özellikle de yaşlıların bakımdan sorumlu olan hemşirelerin onlara karşı gösterdiği negatif tutumlar yaşlı bireylere verilen bakımın kalitesine yansımaktadır (Ünal ve Soyuer, 2012).

Bu çalışmada Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilerin yaşlıya yönelik tutumlarının genel olarak orta düzeyde olduğu (Ort: 44,76±5,83) belirlenmiştir. Bunu, içinde yaşadığımız toplumda, kültürümüzde yaşlıya saygı ve sevgi gösterilmesinin örf ve adetlerimizde bulunmasının doğal bir sonucu olarak görmek mümkündür.

Gerek yurt içinde (Şenol Çelik vd., 2010; Usta vd., 2011) gerekse yurt dışında (Hweidi ve Al-Obeisat, 2006; Wing vd., 2009; Bernardini vd., 2008) yapılan çalışmalarda da öğrenci hemşirelerin genellikle yaşlılara yönelik olumlu tutum içerisinde oldukları belirlenmiştir.

Araştırmaya alınan hemşirelik öğrencilerinin UCLA Geriatrik Tutum Ölçeği maddelerinden en fazla katılım gösterdikleri ifadeler sırasıyla; “Yaşlı insanların çoğunluğu onlarla birlikte olunmasından memnun olurlar”, “Yaşlılarının bakımını sağlamak toplumun sorumluluğudur” ve “Yaşlı insanların geçmişten edindikleri deneyimleri dinlemek ilginçtir” ifadeleri olmuştur. Mandıracıoğlu ve Lülecı (2015) tarafından eczacılık öğrencilerinin yaşlıya karşı tutumunu belirlemek amacıyla yapılan çalışmada da UCLA Geriatrik Tutum Ölçeği'nde öğrencilerin en fazla katılım gösterdikleri maddeler aynıdır. Bu durum gençlerin yaşlıya değer verdiğini, onları önemseydiğini düşündürmektedir.

Öğrencilerin cinsiyeti ile yaşlı tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Cinsiyet gruplarına göre yaşlı tutumunun sıra ortalamaları incelendiğinde; erkeklerin Yaşlı Tutumu puanının kızlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatürde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre yaşlılara karşı daha olumlu tutuma sahip olduğunu bildiren çalışmalar çoğunlukta iken (Soyuer vd., 2010; Wang vd., 2009), Hweidi ve Al-Obeisat'ın (2006) çalışmasında erkek öğrencilerin kızlara göre daha olumlu tutuma sahip olduğu belirlenmiştir. Bulgular arasındaki bu farklılık örneklem grubunun büyük çoğunluğunun kız öğrencilerin oluşturmasından kaynaklanmış olabilir.

Öğrencilerin yaşlıya yönelik tutumları ile eğitim gördükleri sınıf arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin

tutum puanı diğer sınıflardan fazla bulunmuştur. Yapılan çoğu çalışmada eğitim düzeyinin yükselmesi ile birlikte yaşlıya yönelik olumlu tutumların arttığı bildirilmektedir (Kulakçı, 2010; Yılmaz ve Özkan, 2010). Holroyd ve arkadaşlarının (2009) çalışmasında ise; araştırmaya alınan öğrencilerin hemşirelik eğitiminin 2. ve 4. sınıf başlangıcında yaşlıya yönelik olumlu tutumlarında azalma olduğu belirlenmiştir. Bulgular arasındaki bu farklılık birinci sınıf öğrencilerinin üniversite öğrenimi için evlerinden, büyükanne ve büyükbabalarından yeni ayrılmaları nedeniyle onlara duyulan özlemden kaynaklanmış olabilir.

Hemşirelik öğrencilerinin yaşlıya yönelik tutumları en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı farklılık göstermemekle birlikte, en uzun süre köy/kasabada yaşayan öğrencilerin yaşlı tutum puanları il ve ilçede yaşayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Literatürde de bu bulguyu destekleyen çalışmalar bulunmaktadır (Yılmaz ve Özkan, 2010). Bu durum, ilçe/köy gibi yerleşim yerlerinde yaşlılarla daha fazla ilişki içinde olunması ve yaşlılarla daha çok şeyin paylaşımından kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmada öğrencilerin kendisi ile birlikte evinde yaşlı yaşama durumu ile ölçek toplam arasında fark bulunmamasına rağmen, yaşlı ile birlikte yaşayan öğrencilerin toplam puanı yaşlı ile yaşamayanlardan yüksek bulunmuştur. Yapılan çalışmalarda da yaşlı ile uzun süre birlikte olan bireylerin yaşlıya karşı daha olumlu tutuma sahip olduğu belirlenmiştir (Gallagher vd., 2006; Yılmaz ve Özkan, 2010). Bu durum, yaşlı ile birlikte yaşayan öğrencilerin onları daha iyi anlaması, onları görerek yaşlılığın doğal bir süreç olduğunu kabul etmesi ile açıklanabilir.

Öğrencilerin yaşlılara yönelik tutumu, büyükanne/büyükbabasının yaşam yerine göre anlamlı farklılık göstermemekle birlikte, büyükanne ve büyükbabası huzurevinde yaşayan öğrencilerin yaşlılara yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları saptanmıştır. Bu durum, öğrencilerin huzurevinde yaşayan büyükanne ve büyükbabasına duyulan özlemin yaşlıya yönelik tutumun olumlu yönde gelişmesi ile açıklanabilir.

Hemşirelik öğrencilerinin yaşlıya yönelik tutumu, daha önceden hiç huzurevinde yaşlı ziyaretinde bulunma durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Zehirlioğlu ve arkadaşlarının (2015) çalışmasında da araştırmaya alınan hemşirelerin daha önceden huzurevi ziyaretinde bulunma durumları ile yaşlı tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Buna rağmen daha önceden huzurevini ziyaret edenlerin ölçek puanları hiç huzurevi ziyaretinde bulunmamış olanlardan yüksektir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada genel olarak hemşirelik öğrencilerinin yaşlıya yönelik olumlu tutum içinde oldukları, öğrencilerin yaşlı tutumuna ilişkin görüşlerinin cinsiyet ve bölüme göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, buna rağmen öğrencilerin en uzun süre yaşadıkları yer, evde kendisi ile birlikte bir yaşlının yaşama durumu, büyükanne-büyükbabanın yaşama yeri, daha önceden huzurevi ziyaretinde bulunma durumuna ait gruplara göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda,

- Hemşirelik öğrencilerinin yaşlılara yönelik olumlu tutumlarını arttırmaya yönelik eğitim programlarının hazırlanması,
- Mezuniyet öncesi ve sonrası ders programlarına yaşlılık ve yaşlı tutumuna ilişkin konuların eklenmesi,
- Hemşirelik öğrencilerinin ve toplumun yaşlıya ilişkin tutumlarını belirlemek için daha kapsamlı çalışmaların planlanması, önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Adıbelli, D., Türkoğlu, N. ve Kılıç, D. (2013). Öğrenci Hemşirelerin Yaşlılığa İlişkin Görüşleri Ve Yaşlılara Karşı Tutumları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6 (1), 2-8.
- Arpacı, F., Tokyürek, Ş. ve Bilgili, N. (2015). Huzurevinde Yaşayan Yaşlılarda Yaşam Kalitesi. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*, 1, 1-11.
- Aud, M.A., Bostick, J.E., Marek, K.D. ve McDaniel, R.W. (2006). Introducing Baccalaureate Student Nurses To Gerontological Nursing. *Journal of Professional Nursing*, 22 (2), 73-78.
- Bernardini Zambrini, D.A., Moraru, M., Hanna, M., Kalache, A. ve Nuñez, J.F. (2008). Attitudes Toward The Elderly Among Students Of Health Care Related Studies At The University Of Salamanca, Spain. *Journal of Continuing Education in the Health Professions*, 28 (2), 86-90.
- Burbank, P.M., Dowling-Castronovo, A., Crowther, M.R., Capezuti, E.A. (2006). Improving Knowledge And Attitudes Toward Older Adults Through Innovative Educational Strategies. *Journal of Professional Nursing*, 22 (2), 91-97.
- Gallagher, S., Bennett, K.M. ve Halford, J.C. (2006). A Comparison of Acute and Long-Term Health-Care Personnel's Attitudes Towards Older Adults. *International Journal of Nursing Practice*, 12, 273-279.
- Gething, L., Fethney, J., Mckee, K., Persson, L.O., Goff, M., Churchward, M., Matthews, S., Halvarsson, M. ve Johannsson, I. (2004). Validation Of The Reactions To Ageing Questionnaire: Assessing Similarities Across Several Countries. *Journal of Gerontological Nursing* 30, 47-54.

- Happell, B., Broke J. (2001). Who Will Look After My Grandmother? Attitudes of Student Nurses Toward The Care of Older Adults. *Journal of Gerontological Nursing*, 27 (12), 12-17.
- Holroyd, A., Dahlke, S., Fehr, C., Jung, P. ve Hunter, A. (2009). Attitudes Towards Ageing: Implications For A Caring Profession. *Journal of Nursing Education*, 48 (7), 374-380.
- Hweidi, I.M., Al-Obeisat, S.M. (2006). Jordanian Nursing Students' Attitudes Toward The Elderly. *Nurse Education Today*, 26 (1), 23-30.
- Kulakçı, H. (2010). Hemşirelik Lisans Programı Birinci ve Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Yaşlılık Ve Yaşlanmaya İlişkin Düşüncelerinin ve Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 3 (1), 15-22.
- Lee, S.H. (2014). Attitudes of Nursing Students Toward Elderly People. *Journal of Korean Gerontological Nursing*, 16 (1), 18-26.
- Mandıracıoğlu, A., Lüleci, E.N. (2015). Attitudes Towards The Elderly Among Turkish Pharmacy Students. *Turkish Journal of Geriatrics*, 18 (4), 305-309.
- Mckinlay, A., Cowan, S. (2003). Student Nurses' Attitudes Towards Working With Older Patients. *Journal of Advanced Nursing*, 43 (3), 298-309.
- Mckinlay, A. ve Cowan, S. (2006). If You're Frail You've Had It: A Theory Of Planned Behavior Study Of Student Nurses' Attitudes Towards Working With Older Patients. *Journal of Applied Social Psychology*, 36 (4), 900-917.
- Özbek Yazıcı, S., Kalaycı, I., Kaya, E. ve Tekin, A. (2015). Yaşlı Bakım Programı Öğrencilerinin Yaşlı Ayrımcılığına İlişkin Tutumları. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*, 2, 77-87.
- Reuben, D.B., Lee, M., Davıs, J.W. Eslami, M.S., Osterweil, D.G., Melchiorre, S., Weintraub, N.T. (1998). Development and Validation of A Geriatrics Attitudes Scale For Primary Care Residents. *Journal of American Geriatric Society*, 46 (11), 1425-1430.
- Soyuer, F., Ünalın, D., Güleser, N. ve Elmalı, F. (2010). Sağlık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Yaşlı Ayrımcılığına İlişkin Tutumları Ve Bu Tutumların Bazı Demografik Değişkenlerle İlişkisi. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 20-25.
- Şahin, S., Mandıracıoğlu, A., Tekin, N., Şenuzun, F., Akçicek, F. (2012). Attitudes Toward The Elderly Among The Health Care Providers: Reliability And Validity of Turkish Version of The UCLA Geriatrics Attitudes (UCLA-GA) Scale. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 55 (1), 205-209.
- Şenol Çelik, S., Kapucu, S., Tuna, Z. ve Akkuş, Y. (2010). Views And Attitudes Of Nursing Students Toward Ageing And Older Patients. *Australian Journal of Advanced Nursing*, 27 (4), 24-30.
- TUIK (2016). İstatistiklerle Yaşlılar, 2015. www.tuik.gov.tr/PdfGetir.do?id=21520 (13.04.2016)

- Usta, Y.Y., Demir, Y., Yönder, M., Yıldız, A. (2011). Nursing Students' Attitudes Toward Ageism in Turkey. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 54 (1), 90-3.
- Ünsar, S., Erol, Ö., Kurt, S., Türüng, F., Dinlegör Sekmen, I., Sak, C. ve Türksen, S. (2015). Hemşirelik Öğrencilerinin Yaşlı Ayrımcılığına İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*, 1 (12-13), 61-67.
- Ünalın, D., Soyuer, F. ve Elmalı, F. (2012). Geriatri Merkezi Çalışanlarında Yaşlı Tutumunun Değerlendirilmesi. *Kafkas Tıp Bilimleri Dergisi*, 2(3), 115-120.
- Wang, C.C., Liao, W.C., Kao, M.C., Chen, Y.J., Lee, M.C., Lee, M.F. ve Yen, C.H. (2009). Taiwanese Medical And Nursing Student Interest Levels in And Attitudes Towards Geriatrics. *Annual Academic Medical Singapore*, 38 (3), 230-6.
- Yılmaz, E., Özkan, S. (2010). Hemşirelik Öğrencilerinin Yaşlı Ayrımcılığına İlişkin Tutumları. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 3 (2), 36-53.
- Zehirlioğlu, L., Yönt, G.H., Bayat, E., Günay, B. (2015). Hemşirelerin Yaşlılara Yönelik Tutumları Ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik E-Dergisi*, 3 (1), 10-18.

Extended Abstract

The percentage of elderly population is continuously increasing globally due to decline in overall death rate, decline in fertility and sustained improvement in survival. So, the current demographic and health utilization trends strongly indicate a rapidly increasing demand for nurses who are well qualified to care for older adults. There is a growing need for motivated nurses to provide care for older people. Because of these demographic changes, it is expected that nearly all nursing students will predominately have to work with older people after completing their primary education. Thus it is essential that nursing students are adequately prepared for taking care of this growing population. That's why this study was planned to determine the attitudes of nursing students toward the elderly.

The descriptive study was conducted with 321 first, second, third and fourth year students attending Kırıkkale University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department in the fall semester of the 2015-2016 academic year. In the study, survey technique was used. The questionnaire consists of 2 parts. In the first part, there are questions about determining the demographic characteristics of the participants (age, sex, class, place of longest residence, living together with the elderly, the grandparents' place of residence and prior visit to a nursing home) and in the second part, UCLA Geriatrics Attitudes Scale was used. Data were analyzed using SPSS at a significance level of 0.05. Student nurses' attitudes were identified using descriptive statistics. And also the Kruskal-Wallis test and the Mann-Whitney U test were used in statistical analysis. There is tremendous rise in the elderly population worldwide. Since nursing students are the future care providers for the aged population, understanding their attitude and knowledge towards elderly is vital. The current study was conducted to elucidate the attitude and knowledge of nursing students regarding care of elderly.

In this study, it was determined that the attitudes of the students attending Kırıkkale University Health Sciences Faculty Nursing Department towards the elderly are generally moderate. It is possible to see this as a natural consequence of the respect and affection of elderly people in our society, our culture and our traditions. It has been determined that the student nurses are generally in a positive attitude towards the elderly, both in Turkey and abroad. The study results revealed that the students' gender was significantly related to the scale total score. When the rank order of the elderly attitude by gender groups is examined; It was determined that the scores of male elderly attitude were higher than female. In the literature, it has been determined that female students have a more positive attitude towards aging than boys, whereas Hweidi and Al-Obeisat (2006) found that male students have a more positive attitude than girls. This difference between findings may be due to the fact that the vast majority of the sample group is female students.

The attitude score of the first year students was higher than the other classes. In most of the studies conducted, it is reported that with the increase of education level, positive attitudes towards elderly are increased. In the study of Holroyd et al. (2009); It was determined that the nursing education of the students who were taken into the research decreased in the positive attitudes towards the elderly at the beginning of the 2nd and 4th years. This difference between findings may be due to the longing of first-year students to leave their homes for college education, newly separated from their grandparents and grandmothers. Although nursing students' attitudes towards elderly people did not show a significant difference compared to the longest period, the elderly attitude scores of the people living in villages for the longest period were found higher than those living in provinces and districts. There are studies supporting this finding in the literature.

There was no significant relationship of the scale total score with sharing a house with an elderly, but the total score of the students living with the elderly was found to be higher than those students not living with the elderly. Studies have also shown that individuals living with elderly have more positive attitudes towards elderly people. In addition, there was no significant relationship of the scale total score with the place of longest residence, the grandparents' place of residence and prior visit to a nursing home.

